

SN – 101

I Semester B.A./B.Sc./B.Sc. (FAD) Examination, November/December 2014
(Repeaters)
(2011-12 and Onwards)
LANGUAGE SANSKRIT – I
Poetry and Composition
(Kumarasambhava of Kalidasa V Canto)

Time : 3 Hours

Max. Marks : 100

Instructions : 1) Answer in **Sanskrit, Kannada or English.**

2) Q. No. V, VI and VII should be answered in **Sanskrit only.**

I. द्वयोः प्रबन्धरूपेण उत्तरं लिखत । (2×12=24)

ಎರಡು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

Write an essay on **any two**.

अ) कालिदासस्य देश-काल-कृतीः ।

ಕಾಳಿದಾಸನ ದೇಶ, ಕಾಲ ಮತ್ತು ಕೃತಿಗಳು.

The place, date and works of Kalidasa.

आ) पार्वत्याः उग्र तपः ।

ಪಾರ್ವತಿಯ ಉಗ್ರ ತಪಸ್ಸು.

The rigorous penance of Parvati.

इ) जटिल-पार्वत्योः संवादः ।

ಜಟಿಲ - ಪಾರ್ವತಿಯರ ಸಂವಾದ.

Conversation between Jatila and Pārvati.

II. एतेषु चतुर्णां श्लोकानामनुवादं कृत्वा भावं विवृणुत । (4×5=20)

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ಭಾವ ವಿವರಿಸಿ.

Translate and explain **any four** of the following.

अ) इयेष सा कर्तुमवन्ध्यरूपतां

ಸಮಾಧಿಮಾಸ್ಥಾಯ ತಪೋಭಿರಾತ್ಮನಃ ।

अवाप्यते वा कथमन्यथा द्वयं

तथाविधं प्रेम पतिश्च तादृशः ॥

P.T.O.

- आ) इति ध्रुवेच्छामनुशासती सुतां
 शशाक मेना न नियन्तुमुद्यमात् ।
 क ईप्सितार्थ स्थिर निश्चयं मनः
 पयश्च निम्नाभिमुखं प्रतीपयेत् ॥
- इ) पुनर्गहीतुं नियमस्थया तया
 द्वयेऽपि निक्षेप इवार्पितं द्वयम् ।
 लतासु तन्वीषु विलासचेष्टितं
 विलोलदृष्टं हरिणाङ्गनासु च ॥
- ई) शिलाशयां तामनिकेतवासिनी
 निरन्तरास्वन्तरवातवृष्टिषु ।
 व्यलोकयन्तुन्मिषितैस्तडिन्मयै -
 महातपः साक्ष्य इव स्थिताः क्षपाः ॥
- उ) कुले प्रसूतिः प्रथमस्य वेधस -
 स्त्रिलोकसौन्दर्यमिवोदितं वपुः ।
 अमृग्यमैश्वर्यसुखं नवं वय -
 स्तपः फलं स्यात्किमतः परं वद ॥
- ऊ) दिवं यदि प्रार्थयसे वृथा श्रमः
 पितुः प्रदेशास्तव देवभूमयः ।
 अथोपयन्तारमलं समाधिना
 न रत्नमन्विष्यति मृग्यते हि तत् ॥

BMSCW

III. एतेषु त्रयाणां वाक्यानां ससन्दर्भं विवृणुत ।

(3×4=12)

ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರನ್ನೂ ಸಂದರ್ಭ ಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ.

Annotate **any three** of the following.

अ) प्रियेषु सौभाग्यफला हि चारूता ।

आ) शिरीषपुष्पं न पुनः पतत्रिणः ।

इ) जगाम गौरीशिखरं शिखण्डिमत् ।

ई) कृतोऽक्षसूत्रप्रणयी तया करः ।

उ) न धर्मवृद्धेषु वयः समीक्ष्यते ।

IV. द्वयोः लघु टिप्पणीः लिखत ।

(2×5=10)

ಎರಡಕ್ಕೆ ಲಘು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Write short notes on **any two**.

अ) गौरी शिखरम् ।

आ) मेना ।

इ) पार्वत्याः तपोवनम् ।

ई) महाकाव्यलक्षणम् ।

V. संस्कृत भाषया उत्तराणि लिखत ।

अ) चतुर्णां लिङ्ग विभक्ति वचनानि लिखत ।

4

मनस्विनी; पितरम्; समाधये; च्युतैः; कुले ।

आ) चतुर्णां लकार पुरुष वचनानि लिखत ।

4

वबन्ध; प्रकाशते; भवति; अयाचत; प्रतीपयेत् ।

इ) चतुर्णां समासानां एकैकम् उदाहरणं लिखत ।

4

बहुव्रीहिः; कर्मधारयः; द्वन्द्वः; द्विगुः; अव्ययीभावः; तत्पुरुषः ।

ई) द्वयोः वाक्ययोः प्रयोगान्तरं कुरुत ।

3

1) शिवः मदनं दहति ।

2) सीता हसति ।

3) छात्रेण प्रश्नः पृच्छ्यते ।

उ) सप्रस्तारं वृत्तं निर्दिशत ।

3

निवारयन्ती महतो मुनिव्रतात् ।

अथवा

फलोदयान्ताय तपः समाधये ।

VI. संस्कृत भाषया अनुवदत ।

6

ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ.

Translate into **Sanskrit**.

ಮಗಧ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಂಪಕವತೀ ಎಂಬ ಅರಣ್ಯವಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಒಂದು ಜಿಂಕೆ ಮತ್ತು ಕಾಗೆ ಅತಿ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಜಿಂಕೆಯು ಸಂಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ನರಿಯು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ ಅದರ ಮಾಂಸವನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಬಯಸಿತು. ನರಿಯು ಜಿಂಕೆಯ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು 'ಸ್ನೇಹಿತನೆ, ಕುಶಲವೇ' ಎಂದು ಕೇಳಿತು. ಆಗ ಜಿಂಕೆಯು 'ನೀನು ಯಾರು' ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿತು.

In the country of Magadha there is a jungle called Champakavathi. There lived for long a deer and crow as great friends. When the deer was roaming, a certain jackal saw him and wished to eat its flesh. The jackal went to the deer and asked 'O friend how are you ?' The deer asked, 'who are you' ?

VII. इमं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि संस्कृते लिखत ।

(5×2=10)

विवेकिनः जनाः लोके विरलाः । प्रायशः सर्वे मौढ्यम् अवलम्बमानाः कार्याकार्यविवेचने नैव प्रवर्तन्ते । किन्तु केवल इतरान - अनुकुर्वन्ति । अन्धाः स्वयं गमने अशक्ताः अन्यसाहाय्यम् अपेक्षन्ते । यद्यन्योऽपि अन्धः तर्हि तं अनुसरमाणाः अन्धाः पतन्तं तं नूनम् अनुपतन्ति । तच्चैव, केवलं अन्यानुकरणशीलाः मूढाः अन्धश्रद्धया अन्यैः क्रियमाणानि कार्याण्यपि अनुतिष्ठन्तः अपसहनीयाः भवन्ति ।

अ) कीदृशाः जनाः लोके विरलाः ?

आ) प्रायशः सर्वे कस्मिन् न प्रवर्तन्ते ?

इ) अशक्ताः अन्धाः किमपेक्षन्ते ?

ई) अन्धाः कम् अनुपतन्ति ?

उ) मूढाः कया अपसहनीया भवन्ति ?